

[Handelsministeren.]

slaas saaledes forlænget med 3 Maaneder fra den 1. December dette Aar at regne.

Da Rigsdagen den 29. September vedtog Loven, hvorved Handelsministeren fik Bemyndigelse til at fritage Nationalbanken for Forpligtelsen til at indløse de af Banken udstedte Sedler med Guld, var der utvivlsomt en Del Mennesker i Landet, der forestillede sig, at nu var vi bragt over et vanskeligt Forhold; men Erfaringerne har ganske sikkert nu lært os, at der intet har været at vinde ved Springet fra Guld-kronen til Papirkronen.

Af forskellige Aarsager har vi imidlertid været nødsaget til at gøre Springet. Danmarks nære økonomiske Forbindelse med England tvang os ved Ændringen i Sterlingkursen til enten at foretage særlige, direkte, overmaade vanskelige Hjælpeforanstaltninger overfor Landbruget eller at søge Kronekursen ændret. Ved at gøre det sidste fik Landbruget i det væsentlige et i Tal uændret Kronebeløb for sine Eksportvarer, og saa længe Priserne i Danmark ikke ændredes, kunde Landbruget saa ogsaa købe det samme som hidtil for det Kronebeløb, det fik for sine Eksportvarer. Dertil kommer, at Devalueringen af Kronen før eller senere maa føre til en faktisk Gældsformindskelse for Landbruget, svarende til Kronens Kursændring; men da denne Gældsformindskelse hovedsagelig kommer danske Kreditorer til Last, er det givet, at den for Danmark som Helhed kun har den Betydning, at man flytter om paa Værdierne.

Noget tilsvarende kan for øvrigt siges om hele Devalueringsprocessen. Man har ikke ved Springet fra Guldet skabt nye Værdier. Man har kun for en Periode af kortere eller længere Varighed skubbet Vanskeligheder fra sig, som man syntes var uovervindelige paa anden Vis. Men nye Vanskeligheder har siden meldt sig for os netop som Følge af de ændrede Valutaforhold, og disse nye Vanskeligheder er Aarsag til, at jeg maa forelægge for det høje Ting, samtidig med at jeg forelægger dette Forslag om Forlængelse af Gyldigheden af Loven af 29. September 1931, et Forslag til Lov om Foranstaltninger til Værn for den danske Valuta.

Inden jeg nærmere omtaler det sidstnævnte Forslag, skal jeg gøre et Par Bemærkninger om det ved Loven af 29. September skabte Forhold mellem Staten og Nationalbanken. I Lovens § 2 findes som bekendt den Bestemmelse, at Nationalbanken i en særlig Overenskomst med Rege-

ringen maa forpligte sig til, saa længe Banken ikke indløser sine Sedler med Guld, at handle i Overensstemmelse med den kongelige Bankkommissær, altsaa Handelsministeren, med Hensyn til Bankens Handel med Valuta og de dermed i Forbindelse staaende Forhold, ligesom Banken i øvrigt maa indgaa paa til Staten at afgive den Fortjeneste, som Banken maatte opnaa ved Fortagelsen for Forpligtelsen til at indløse Bankens Sedler med Guld.

Det sidste har Nationalbankens Ledelse ikke gjort nogen Indvending imod og har ej heller gjort Krav om at faa en Forandring deri. Derimod har Bankens forenede Bestyrelse, der bestaar af Bankens Repræsentantskab og Direktørerne, med 12 af 22 Stemmer overfor den kongelige Bankkommissær udtalt, at den ønskede Bestemmelsen om, at Banken skulde være forpligtet til at handle i Overensstemmelse med den kongelige Bankkommissær i de nævnte Forhold, ændret saaledes, at Bankens Ledelse kun skulde være pligtig til at *forhandle* med den kongelige Bankkommissær. De 10 Medlemmer af Nationalbankens forenede Bestyrelse ønskede ikke nogen Henvendelse foretaget til Regeringen om den her nævnte Ændring. Blandt de 10 Medlemmer var Bankens Direktion. Den har altsaa tilkendegivet, at det i det mindste var inopportunt nu at ændre ved de bestaaende Forhold.

Jeg mener ogsaa, at en Ændring som foreslaaet er ganske uopnaaalig i Øjeblikket, for det er ganske udenfor det rimelige at henvise til, at Nationalbankens Oktroj tilsikrer Banken ubetinget Frihed. Oktrojen indeholder nemlig ikke blot Bestemmelser om Bankens Rettigheder, men den paalægger Nationalbanken ganske bestemte Forpligtelser, og naar disse ikke længere kan opfyldes, nytter det fornuftigvis ikke at pukke paa Friheden. Men jeg vil i denne Forbindelse sige, at jeg er saare langt fra at kunne udtale nogen egentlig Tilfredshed med den tilvejebragte Nyordning, hvorved den kongelige Bankkommissær har faaet et særligt Ansvar for Bankens Ledelse, uden at det er muligt for mig at faa Tid til at være med i denne Ledelse i noget større Omfang. Ansvar et maa fornuftigvis ogsaa nu hvile paa Bankens Direktion, efter at bestemte Retningslinier er afstukket.

Det er imidlertid under ekstraordinære Forhold som de nuværende særdeles vanskeligt for Nationalbankens Direktion at handle under et fælles Ansvar, fordi Bankens Forfatning er ganske umulig. Efter denne skal Banken have fire Direktører,